

Nr 455.

Av herr **Larsson** i Stockholm **m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 235, angående vissa åtgärder till främjande av bostadsförsörjningen.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 235 till årets riksdag angående vissa åtgärder till främjande av bostadsförsörjningen föreslås i icke oväsentliga delar ingripande förändringar av hittills gällande bestämmelser, bl. a. även av beslut, som fattades så sent som av förra årets riksdag. Flera av dessa äro ägnade att väcka tillfredsställelse; särskilt gäller detta de föreslagna förenklingarna av reglerna för lånegivningen till olika kategorier av *enfamiljshus*.

Beträffande lån och bidrag till *flerfamiljshus* föreslås några ändringar av de regler, som fastställdes av 1946 års riksdag. I viss överensstämmelse med den ståndpunkt, som framfördes i motioner i båda kamrarna vid fjolårets riksdag, nödgas departementschefen konstatera, att de fastställda lånevillkoren för *enskilda företagare* icke visat sig lockande, och då den enskilda byggnadsverksamheten, med hänsyn till de kommunala och allmännyttiga företagens långsamhet och otillräcklighet, måste svara för en avsevärd del av den nödvändiga bostadsproduktionen, föreslås vissa uppmjukningar av dessa lånevillkor, i samma riktning som i de nyss åberopade motionerna förordades.

Under förutsättning av vederbörande förmedlingsorgans tillstyrkan bemyndigas byggnadslånebyrån sålunda att höja belåningsgränsen från tidigare fixerade 85 till 90 %. Till vad sålunda föreslagits ansluta vi oss.

Departementschefen föreslår vidare viss lättnad i den extra amorteringskyldigheten å $1\frac{1}{2}$ % av tertiärlånebeloppet under de första 10 åren av lånets löptid, som förra året — emot den mening som företräddes i de ovan omnämnda motionerna — ålades enskilda företagare. Syftet härmed var att förlägga en relativt större del av amorteringen till den period av fastighetens livstid, då övriga årskostnader på grund av det ringa reparationsbehovet kunde antagas vara lägre än senare. Emellertid ha erfarenheterna uppenbarligen bekräftat farhågorna för att denna, i förhållande till de s. k. allmännyttiga företagen diskriminerande bestämmelse skulle verka avskräckande på de enskilda företagarna, och då förutsättningarna för villkoret i avseende å de antagna låga reparationskostnaderna icke heller visat sig hålla streck, föreslås nu en lindring i så måtto, att den extra amorteringsskyldigheten begränsas till en procent av lånebeloppet under sex år. Ehuru det synes osäkert — ej minst på grund av de stegrade byggnadskostnaderna — om denna uppmjukning av amorteringsbestämmelsen

skall visa sig få avsedd verkan, vilja vi icke motsätta oss att ytterligare något års erfarenhet avvaktas, innan definitiv ställning tages till frågan.

Likaså kunna vi ansluta oss till vad departementschefen föreslagit i fråga om bibehållande och utvidgning av *bidragslånegivningen*. Erfarenheten har tyvärr visat, att denna tidigare starkt begränsade subventionsverksamhet sannolikt måste avsevärt utvidgas, om man vill fasthålla vid principen hyressättning enligt »1939 års nivå». Detta spörsmål sammanhänger med byggnadskostnadsstegringen och den allmänna osäkerheten å fastighetsmarknaden samt även den otillfredsställande utvecklingen av balansen i vårt ekonomiska liv. Å de mera vittutseende spörsmål, som härvid uppställa sig, vilja vi icke nu ingå: vi begränsa oss här till att erinra om det betydelsefulla sammanhanget mellan bostadspolitiken och de åtgärder, som komma att vidtagas för att främja en sanering av landets allmänna ekonomiska läge.

Till de i propositionen föreslagna olika former av *bostadsrabatter*, innefattande bland annat ej oväsentliga ändringar och utvidgningar av hittills gällande regler för familjebidragen — främst avseende bidragens utsträckande till familjer med två barn samt deras relation till hushåll, ej till vissa fastigheter — vilja vi i princip ansluta oss.

De nya reglerna för familjebostadsbidrag föreslås skola träda i kraft först den 1 juli 1948; och propositionen innehåller i själva verket fullständigt förslag till grunder för sådana bidrag allenast i avseende å hus uppförda efter denna tidpunkt. Vad angår redan befintliga lägenheter förbehåller sig departementschefen att ytterligare överväga frågan om de villkor för bidragen, som här böra gälla: denna fråga skall upptagas till definitivt avgörande först vid nästa års riksdag. Olika uttryckssätt i propositionen kunna rent av giva anledning till tvekan om detta uppskov icke är avsett att gälla frågan huruvida bidrag överhuvud taget skola utgå till familjer i sådana fastigheter, vilket givetvis vore föga rimligt, ja knappast genomförbart.

I detta läge och då det icke bör ifrågakomma att familjer i hus uppförda efter den 1 juli nästa år genom ett principbeslut nu skulle försättas i ett privilegierat läge i förhållande till andra enligt föreslagna grunder eljest bidragsberättigade barnfamiljer, kan det sättas i fråga, om icke med principbeslutet kunde anstå till nästa riksdag, då ärendet komme att föreligga fullständigt utrett. Då vi emellertid för vår del anse de föreslagna nya grunderna i flera hänscenden innebära värdefulla och angelägna förbättringar, vilja vi icke motsätta oss, att de redan nu godkännas. Men till beslut härom bör då även fogas ett klart och bestämt uttalande, att dessa nya grunder i lika mån skola gälla familjer i redan befintliga — eller före 1 juli 1948 uppförda — lägenheter, allenast med det förbehåll, att de definitiva villkoren i vad angår lägenheter- nas utrymme och utrustning skola definitivt fastställas först vid nästa års riksdag.

I fråga om det s. k. *trekronorsbidraget* kunna vi — med förnyad erinran om

sambandet mellan subventionsåtgärder av här föreslagen art och åtgärder, inom ramen för den allmänna ekonomiska politiken, för återställande av den rubade balansen i vårt ekonomiska liv — ansluta oss till vad departementschefen föreslagit. Bidraget är, i avvaktan på mera fullständigt utredda grunder för saneringen av undermåliga delar av bostadsbeståndet, att fatta som ett provisoriskt stöd åt kommunerna för att underlätta en fullgod bostadsförsörjning för familjer med små inkomster. I flertalet fall torde bidraget komma att komplettera familjebostadsbidraget.

Med hänsyn till detta bidrags syfte synes emellertid icke något skäl föreligga att, såsom i den kungl. propositionen föreslås, begränsa bidraget till nyuppförda bostadshus, förvaltade av kommun eller allmännyttigt bostadsföretag. Tvärtom torde det för vederbörande kommuner ofta komma att visa sig lämpligt och önskvärt att kunna hänvisa sådana familjer, varom här är fråga, även till redan befintliga fastigheter och till fastigheter under enskild förvaltning, varvid kommunen givetvis har att förbehålla sig erforderlig kontroll över hyressättningen och bostadens beskaffenhet m. m.

Med hänvisning till vad här anförts hemställa vi,

att riksdagen vid prövningen av i Kungl. Maj:ts proposition nr 235 framlagda förslag måtte beakta de synpunkter, som här ovan utvecklats.

Stockholm den 20 maj 1947.

Yngve Larsson.

Gottfr. Fröderberg.

Edvin Jacobsson
i Igelsbo.
